

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af det forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Økonomisk kriminalitet), der blev fremsat i folketinget den 14. maj 1986 (L 266), jfr. folketingstidende 1985-86, sp. 10862ff. Førstebehandlingen er optrykt i folketingstidende 1985-86, sp. 12187 ff.

1.2. Lovforslaget har til formål at skabe grundlag for en intensivisering af retsvæsenets indsats over for økonomisk kriminalitet. Dels stilles der forslag om ændringer i retsplejeloven med henblik på en mere effektiv behandling af disse sager. Dels stilles der forslag om ændringer i straffeloven med henblik på at skærpe reglerne om manglende eller mangelfuld bogføring og med henblik på at udvide mulighederne for erhvervsfrakendelse ved misbrug af konkurs- og selskabslovgivningen.

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1066/1986 om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og på udtalelser over denne betænkning fra straffelovrådet og retsplejerådet. De nævnte udtalelser fra straffelovrådet og retsplejerådet er optaget som bilag til lovforslaget. Der vil nedenfor i pkt. 2-5 blive redegjort nærmere for betænkningen, for udtalelserne fra straffelovrådet og retsplejerådet, samt for lovforslagets forhold hertil.

1.3. Den intensivisering af indsatsen over for økonomisk kriminalitet, som lovforslaget tilsigter at give grundlag for, skal først og fremmest opnås gennem regelændringer, som vil gøre det muligt at behandle sager om økonomisk kriminalitet hurtigere, end det i dag er muligt.

Erfaringerne fra de store økonomiske sager, som har været ført igennem de senere år, har vist, at det tager meget lang tid at behandle disse sager, både ved anklagemyndigheden og ved domstolene. Baggrunden herfor er bl.a., at de gældende regler om straffesagers behandling ikke er udformet med henblik på denne type af sager.

De lange sagsbehandlingstider er især betænkelige i forhold til de sigtede og tiltalte i disse sager.

I de store økonomiske sager må de sigtede ofte vente i årevis på en afgørelse af deres sag, samtidig med at de ofte må tilbringe adskillige dage hver uge i retten igennem en lang periode, eventuelt i flere år. Er de pågældende ligefrem varetægtsfængslet, er belastningen ved de lange sagsbehandlingstider naturligvis særligt store.

Tidsrummet fra den strafbare gerning og til straffens fuldbyrdelse bør også af andre grunde være så kort som muligt. Lange sagsbehandlingstider indebærer i sig selv en betænkelig svækkelse af retsvæsenets reaktion i disse sager. Hertil kommer, at de tillige giver meget store problemer for de myndigheder og domstole, som behandler sagerne.

På denne baggrund indebærer lovforslaget, at der gennemføres ændringer i retsplejeloven med henblik på en hurtigere og mere effektiv behandling af disse sager.

Først og fremmest stilles der forslag om at udvide reglerne om tiltaleopgivelse og -frafald, således at der i videre omfang end i dag bliver mulighed for at »beskære« sager, når deres (fuldstændige) gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan ventes idømt (jfr. den foreslåede nye regel i retsplejelovens § 723, stk. 3).

Endvidere stilles der forslag om ændringer i reglerne om behandlingen af straffesager ved domstolene, således at der gives domstolene mulighed for en mere effektiv tilrettelæggelse og afvikling af sagerne i retten.

Retten skal have bedre mulighed for at styre sagens tilrettelæggelse, bl.a. gennem forberedende møder, således at man fra sagens begyndelse får en stillingtagen fra parternes side til, hvilke forhold der som ubestridte kan lægges til grund, og hvilke forhold som bestrides, og som der derfor skal føres bevis for.

Lovforslaget indebærer endvidere, at retten i særlige tilfælde skal kunne pålægge anklagemyndigheden og forsvareren at komme med en skriftlig forelæggelse af sagen (med kopi til offentligheden). Endvidere skal retten kunne pålægge parter-